

Влада на Република Северна Македонија

Генерален секретаријат

Почитувани претставници на граѓанските организации,

Ви благодариме на интересот за учество на Повикот до граѓанскиот сектор за придонес во подготвувањето на Програмата за работа на Владата на Република Северна Македонија за 2027 година. Пополнетиот образец (заедно со прилозите, доколку ги има) доставете го до Одделението за соработка со невладини организации на Генералниот секретаријат на Владата, електронски на адреса nvosorabotka@gs.gov.mk со назнака **Иницијатива за ГПРВ 2027 до 30.09.2026 година**. Со доставување на образецот потврдувате дека се согласувате вашата иницијатива да биде објавена на веб страницата www.nvosorabotka.gov.mk.

Општи податоци за здружението / фондацијата

Име на здружението/фондацијата: Институт за европска политика - Скопје

ЕМБС (матичен број на правниот субјект според податоците во Централен регистар): 6682561

Седиште и адреса (улица, број, општина): Ул. Антоние Грубишиќ 2/2, општина Центар, 1000 Скопје

Застапник: Симонида Кацарска, simonida.kacarska@epi.org.mk

Веб страница: www.epi.org.mk

Електронска пошта (e-mail): contact@epi.org.mk

Телефонски број за контакт: 078 238 748

Лице за контакт: Симонида Кацарска

Предлог- иницијатива

за годишна Програма за работа на Владата на Република Северна Македонија за 2027 година

Наслов на иницијативата:

Воспоставување единствена електронска постапка за поставување и приклучување на фотонапонски електроцентрали на потрошувачи-производители

Стратешки приоритет: (поврзаност со стратешки приоритет на Владата, согласно Програмата за работа на Владата на Република Северна Македонија 2024-2028 <https://vlada.mk/strateshki-prioriteti?ln=mk>)

- Унапредување на енергетската транзиција, инвестирање во енергетска ефикасност и зелен развој, намалување на аерозагадувањето и влијанието на климатските промени;
- Успешно водење на пристапните преговори со Европската Унија.

НППА: (поврзаност со пристапни партнерства и соодветна идентификација на поглавје и подрачје <https://mep.gov.mk/mk-MK/eu-integracii/nacionalnata-programa-za-usvojuvanje-na-pravoto-na-eu>)

Поглавје 15 – Енергетика – обновливи извори на енергија

Образложение: (опис на состојбите, причини за проблемите кои се предмет на разгледување, цел на предлогот, предмет на уредување доколку се работи за закон или подзаконски акт)

Реформската агенда на Република Северна Македонија 2024–2027 предвидува поедноставување на постапките за издавање дозволи за обновливи извори на енергија. Конкретно, за домаќинства, јавни објекти и мали потрошувачи е предвидено намалување на времетраењето на постапката за шест месеци во однос на почетната вредност од 12 месеци. За постигнување на оваа цел, Реформската агенда предвидува анализа и изменување на релевантните закони и подзаконски акти, како и воспоставување механизам за следење на постапките.

Со член 78-в од Законот за градење е воспоставена посебна постапка според која потрошувачот-производител, пред поставување на фотонапонската електроцентра, доставува известување до единицата на локалната самоуправа со определена документација, вклучително доказ за сопственост и основен проект. По поставувањето, примерок од изјавата на изведувачот се доставува до единицата на локалната самоуправа и до Агенцијата за енергетика. Со измените на Законот за градење од 2025 година дополнително е проширена правната рамка и на складиштата на електрична енергија поврзани со фотонапонски електроцентрали.

Истовремено, постапката за приклучување на потрошувач-производител на електродистрибутивната мрежа е регулирана со Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија. Согласно овие правила, барањето до операторот на дистрибутивниот систем се поднесува преку електронска платформа, при што повторно се доставуваат, меѓу другото, доказ за сопственост, основен проект и соодветниот акт согласно Законот за градење.

Со новиот Закон за користење на енергијата од обновливи извори, донесен во јуни 2026 година и објавен во „Службен весник на РСМ“ бр. 146/2026, дополнително е уреден статусот на потрошувачот-производител. Член 51 предвидува дека потрошувачот го стекнува овој статус откако електроцентралата е приклучена и се регулирани односите со соодветниот оператор и снабдувачот, а истовремено утврдува право на учество без дискриминаторни или непропорционални процедури.

Оттука, и покрај значајното поедноставување и дигитализирање на одделни фази, постапката сè уште се состои од повеќе административни чекори регулирани со различни прописи и спроведувани пред различни субјекти. Дел од документацијата, како доказот за сопственост и основниот проект, се користи во повеќе фази од постапката.

Поради тоа, се предлага во текот на 2027 година да се подготват измени и дополнувања на Законот за користење на енергијата од обновливи извори, особено во делот што го регулира потрошувачот-производител, како и соодветни измени на член 78-в од Законот за градење и релевантните подзаконски акти, со цел воспоставување единствена електронска контактна точка за целокупната

постапка за поставување и приклучување на фотонапонска електроцентрала на потрошувач-производител.

Предлогот е во согласност и со ажурираниот Интегриран национален план за енергија и клима, објавен во 2026 година, кој за периодот 2025-2030 предвидува дополнително поедноставување на дозволите за ОИЕ, развивање посебни насоки и поедноставени процедури за системи за сопствена потрошувачка, особено за домаќинствата и МСП, како и воспоставување функционален one-stop-shop систем за дозволи за обновливи извори на енергија.

Надлежен орган на државната управа: (надлежно министерство за спроведување на иницијативата)

Министерство за енергетика, рударство и минерални сировини

Очекувани влијанија: (економски влијанија, социјални влијанија, влијанија врз животната средина, административни влијанија и трошоци)

Преку единствената електронска постапка би требало да се овозможи:

- поднесување на барањата, известувањата и потребната документација преку една електронска точка;
- размена на податоци и документи по службена должност меѓу надлежните органи и операторот на дистрибутивниот систем, со примена на принципот „само еднаш“;
- избегнување на повторно доставување документација која веќе ја поседува друг надлежен орган;
- електронско следење на статусот на предметот од страна на барателот;
- јасно утврдени и меѓусебно усогласени рокови за постапување на сите вклучени институции и субјекти.

Финансиски импликации: (доколку иницијативата има финансиски импликации, се наведува дали се обезбедени потребните средства и од кои извори)

/

Прилози (се наведува насловот и авторот, со линк до документот доколку е достапен електронски)

/

Потпис на застапникот

30.09. 2026 година

Stavros

